

Větrník

sobota

14. října 1995

Poděkování

Čas - neúprosný nepřítel i přítel nás všech odměřil svou dávkou i XXVI. přehlídce ve Vysokém nad Jizerou. Přišla chvíle na poděkování všem, kteří byli při tom, ať už oblékají dres Krakonošáků, hasičů, Větrováků, porotců, ubytovatelů, návštěvníků, souborů, hostů a pozorovatelů. Byl to týden krásných setkávání divadelních i nedivadelních; jsme všichni více či méně unaveni, ale já sama za sebe říkám, stálo to za to!

Chtěla bych ještě věnovat pár slov díky za celoroční pozvánky ze všech koutů naší vlasti. Potěšily nás nesmírně a cítím se vinna, že zůstávají bez odezvy. Tak alespoň teď a touto cestou. Těším se z vás všech, krásných a dobrých lidí kolem divadla a pevně doufám, že za rok opět tady ve Vysokém. Na šťastné setkávání!

Svatava Hejralová.

Závěrečná zpráva poroty

Každá závěrečná zpráva je dost ošidná záležitost. Měla by bilancovat, sumarizovat, analyzovat celek. A přitom je psána tak říkajíc "horkým perem" uprostřed dění, pod vlivem bezprostředních zážitků, pod dojmem zcela čerstvých, aktuálních diváckých pocitů. A kromě toho jsme tu celý týden o všech soutěžních inscenacích každé ráno podrobně diskutovali, společně se dobírali poznání, poučení, poznatků. Takže: co ještě k tomu hned teď přidat, čím to ještě rozšířit?

Zbývá jediné: pokusit se právě tyto konkrétní poznatky a výsledky diskusí trochu roztrdit a tak alespoň obrysové načrtnout jistou celkovou dimenzi letošního Krakonošova divadelního podzimu - XXVI. národní přehlídky venkovských divadelních souborů ve Vysokém nad Jizerou v roce 1995.

Na první pohled - bývá zrádný, ale v tomto případě tomu tak snad nebude - se těch šest soutěžních představení evidentně rozpadá ve tři skupiny podle jistých společných rysů. Skupina první je dána snahou a vůlí vybudovat inscenaci na ověřených, tradičních konvencích, které zaručují komunikaci s divákem. To slovo konvence tu nemá být hanlivé. Naopak - má vyjádřit skutečnost, že divadlo si za léta a léta své existence osvojilo jisté kategorie a principy komunikace s divákem, na něž se může spolehnout jako na určitou dohodu: Tvůrci představení vysílají na nějaké vlně, na níž je divák naladěný, a mezi jevištěm a hledištěm dojde k hlubokému souznění. DS MěKZ z Horšovského Týna vsadil na konvenci konverzační komedie. Není to tak jednoduché. České divadlo v jisté době začalo pokládat tuto konvenci za cosi nepřilíš cenného, kvalitního. A tak se nám její zákony a pravidla začaly vytrácet. Zdá se - alespoň na základě posledních tří inscenací, které soubor z Horšovského Týna přivezl - že se pěstování této konvence věnuje systematicky, záměrně a že si ji osvojuje. Alespoň inscenace hry Alda de Benedettiho *Tricet vteřin lásky* je v tomto smyslu záležitostí stylově vyváženou, respektující základní pravidla, jež zvolenou konvencí naplňují a přitom poskytující už i zážitek z jistoty, s kterou se pohybují uvnitř této konvence herci. DS Vojan z Libice nad Cidlinou se svou inscenací také napřel tímto směrem. I když tak úplně jednoznačné to nebylo. Šamberkova originální předloha, neupravený text Blázince v prvním poschodí je totiž komedie situační, zatímco úprava ji posouvá i do roviny komedie konverzační. Ale soubor tyhle nástrahy zvládl a některými hereckými výkony dokázal obě základní konvence využít k tomu, aby s lehkostí a bravurou poskytli divákům radost z herectví. - Tedy zajisté i tvorby dramatických osob, ale také (a to snad především) z toho, že herecký výkon tu při všem respektování pravidel a požadavků žánrově - stylového řešení vyvolává dojem svobodnosti, radostnosti, jiskřivé perlivosti. Obě tyto inscenace znovu - a velmi prospěšně - připomněly, že cílem divadla jako systému je realizovat představení, že představení je především komunikací a že tedy divadlo se nemůže v žádném případě vzdát žádných zkušeností, jež mu dovolují tuto komunikaci záměrně a cílevědomě budovat.

Druhá skupina inscenací šla jako by opačnou cestou. Stavěla a staví na originalitě, na tvorbě pravidel a principů, která platí právě pro tuto inscenaci - a tedy jen a jen pro toto představení. Platí to samozřejmě v míře téměř absolutní o inscenaci DS Radobydivadlo *Klapy*. Už sám název říká mnohé. Ukrutný Lorco corridou vonš. Za tímto názvem se skrývá známý text *Dům doni Bernardy*. Říkat, že inscenace - či spíše úprava - je na motivy tohoto textu nesprá-

ná. Je to divadelní dílo, které text - tedy literaturu přetvořilo jevištními prostředky. A tak je třeba tuto inscenaci vnímat: v zákonitostech, jež si sama dala. Bylo by asi tróufalé tvrdit, že všechny tyto zákonitosti jsou dokonale naplněné. Nicméně - i tak se podařilo vytvořit dílo přinejmenším svoji odvahou vzrušující a v některých složkách - nanejmé v ženské herečce části souboru, ale i ve složce výtvarného řešení - sugestivní. Případ inscenace Ořehevského divadla z Ořeheva u Brna je trochu jiný. Je to soubor, jenž si už vypracoval svou vlastní poetiku, o níž se může opírat a dokonce i divák, jenž se s tímto souborem setkal, má v tomto smyslu zaručenou právě jistou konvenci - prostě ví, čeho se mu dostane. Ale znovu je třeba zdůraznit: je to konvence naprosto vlastní, jedinečná, originální, neopakovatelná, již soubor trvale pěstuje, ale také - jak je patrné v inscenaci s názvem Bylo nebylo - rozvíjí. A dosahuje v tomto směru nesporných úspěchů. A nelze v těchto souvislostech nekonstatovat, že je to dnes jeden z mála českých amatérských souborů, jež takovou kontinuální činnost uskutečňuje - a na víc ještě k tomu na půdě komediálnosti a zábavy.

Třetí skupina jsou pak dvě inscenace, které měly ambice překročit jisté konvence - ale tyto ambice se z nějakých důvodů nerealizovaly. DS Jana Honsy Karolinka chtěl posunout text Jiřího Hubače Dům na nebesích do roviny vyhovující souboru; do roviny výrazně komediální. Odstranil proto jednu velmi exponovanou a důležitou část textu, která zřetelně motivuje průhled do psychologie hlavní postavy. Tím se hra i tato postava zjednodušily, staly se příliš lineárními a jevištní realizace už neuměla důsledně dojít k tomu, že by komediální konvence vskutku zcela nahradila vícerozměrný obraz skutečnosti, všedního života, o nějž usiluje text. DS MěKS Němčice nad Hanou si zvolil tak říkající "kultovní" text moderního divadla, text od jehož realizace v roce 1896 se vlastně datuje vznik a vývoj moderní větve novodobé režie. Král Ubu Alfréda Jarryho zrušil tehdy mnohé a mnohé konvence divadelní a zároveň jiné vložil do vinku dalším generacím - až po dnešek. Je to divadlo vyznávající svébytný tvar možný právě jen na jevišti, vším zdůrazňující a prosazující umělost. Němečická inscenace si je toho vědoma. Je v tomto duchu zcela přesně a záměrně takto režijně vedena. Příhodilo se však to, co se někdy stává: v tomto umělém světě se při představení ve Vysokém necítili dobře herci, nevdechli všem záměrům a nápadům takto citěným hravost, lehkost, životnost. Mohli jsme vyčíst režijní koncepci, obdivovat se náročnosti dramaturgické citlivosti - ale divácký zážitek, pocit těsného spojení jeviště a hlediště se nekonal.

Tento přehled, tato první sumarizace nabízí jednoznačný závěr: Jsou-li ze šesti představení dvě třetiny inscenace, které ve zvoleném přístupu a stylu nesporně přispívají k jistému průkaznému naplnění, pak je to výsledek pozitivní. Je asi obtížné usuzovat z toho na stav amatérského divadla na českém venkově. Ale v každém případě lze však říct, že s jeho špičkami to není tak zlé; naopak. A rozhodně lze konstatovat, že se XXVI. národní přehlídka venkovských divadelních souborů ve Vysokém nad Jizerou v roce 1995 podařila.

Jan Císar

Na návrh odborné poroty jsou uděleny tyto ceny:

- Miroslavu Urubekovi za roli Fandy ve hře J. Hubače Dům na nebesích
- Vlastě Langové za roli Grazie ve hře A. de Benedettiho Třicet vteřin lásky
- Václavu Kuněšovi za roli Césara Nicoletta ve hře A. de Benedettiho Třicet vteřin lásky
- Slávce Hubačíkové za roli Katy ve hře F. F. Šamberka Blázinec v prvním poschodí
- Jaroslavu Vondruškovi za roli Josefa ve hře F. F. Šamberka Blázinec ve třetím poschodí

- Evě Andělové, Daně Cendrové, Liběně Štěpánové, Janě Pokorné, Jitce Andělové, Jaroslavě Maťákové, Veronice Týcové a Haně Holfeuerové za stylovou jednotu hereckých výkonů a souhru v inscenaci hry Ukrutný Lorco corridou voníš...
- Souboru Ořečovského divadla z Ořechova u Brna za kolektivní hereckou souhru v inscenaci hry Vl. Pešky Bylo nebylo...
- Vlastimilu Marešovi a Jaroslavě Maťákové za výtvarné řešení inscenace Ukrutný Lorco corridou voníš...
- Ladislavu Valešovi za režii hry Ukrutný Lorco corridou voníš...
- divadelnímu souboru MKZ Horšovský Týn za inscenaci hry A. de Benedettiho Třicet vteřin lásky
- Rádobýdivadlu Klapý za inscenaci hry Ukrutný Lorco corridou voníš...
- Ořečovskému divadlu Ořechov u Brna za inscenaci hry Bylo nebylo...

Na návrh odborné poroty jsou doporučeny na Jiráskův Hronov 1996 tyto soubory a inscenace: na 1. místě

- DS MKZ Horšovský Týn s inscenací hry A. de Benedettiho Třicet vteřin lásky

na 2. místě

- DS Vojan Libice nad Cidlinou s inscenací hry F. F. Šamberka Blázinec v třetím poschodí
- Návrh na nominaci nebyl odbornou porotou uplatněn.

TAK ZA ROK ZÁÁÁS!

Větrník, zpravodaj 26. národní přehlídky vesnických divadelních souborů Krakonošův divadelní podzim. Vydává přípravný výbor NP VDS. Redakce Alena Exnarová a Alexandr Gregar. Technické zpracování Ing. Josef Hejral, fotografie Ivo Mičkal, tisk Petr Srna

Cena 2 Kč